

Mw. S.A.M. Kaag
Minister voor Buitenlandse Handel &
Ontwikkelingssamenwerking
Directie Sociale Ontwikkeling
Afdeling Maatschappelijke Organisaties

Parkstraat 83
2514 JG The Hague
The Netherlands
+31 (0)70 344 02 44
www.snwworld.org

Datum: 19 maart 2018

Geachte mevrouw Kaag,

Wij danken u voor de gelegenheid om een bijdrage te leveren aan de discussie over het Nederlandse beleid ten aanzien van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (OS).

Het behalen van de Sustainable Development Goals (SDGs) staat centraal in het buitenlandse beleid. Om significant bij te dragen aan het behalen van de SDGs, is een expliciete focus op armoedebestrijding essentieel. Het is daarin belangrijk dat Nederland op koers blijft en vasthoudt aan bestaande beleidsterreinen zoals bijvoorbeeld voedselzekerheid en landbouw, water en sanitatie, reproductieve gezondheid en klimaat. Ontwikkelingssamenwerking vereist een lange adem en dit zijn de sectoren waar in de afgelopen jaren de fundamenten zijn gelegd voor duurzame resultaten op schaal. Wij juichen de versterkte aandacht voor jeugdwerkgelegenheid toe, juist omdat dit efficiënt kan gebeuren binnen de bestaande OS focusgebieden. Wij delen graag onze ervaring hoe we kansarme jongeren helpen aan een baan of bij het opzetten van een eigen bedrijf in de landbouw en energiesector.

De belangrijke focus op de SDGs lijkt nu te verwateren door andere 'pijlers' aan de ontwikkelingsagenda toe te voegen. Beleid op gebied van conflict, stabiliteit en migratie alsmede het verbeteren van de internationale positie van ondernemend Nederland worden direct verbonden aan het beleid op ontwikkelingssamenwerking. Deze opeenstapeling van beleid kan ten kosten gaan van een expliciete en geïntegreerde focus op structurele armoedebestrijding.

Armoede is een onderliggende oorzaak van instabiliteit en gedwongen migratie. Armoedebestrijding kan op langere termijn bijdragen aan een stabielere wereld als onderdeel van een coherent beleid op het terrein van vrede en veiligheid, klimaat en ontwikkeling. Maar de relatie tussen armoede, stabiliteit en migratie is niet eenduidig. Het is onzes inziens niet wenselijk noch mogelijk om het terugdringen van 'migratie' naar Europa doel en succesindicator van ontwikkelingsprogramma's te maken. Ook moet voorkomen worden dat landen met de grootste armoede in bijvoorbeeld Sub-Sahara Afrika en Azië de dupe worden van een verschuiving van focus naar veelal middeninkomenslanden in een ring rond Europa.

Wij vinden dat de Nederlandse euro zo efficiënt mogelijk moet worden ingezet. Kies daarom landen en sectoren waar we met diezelfde euro meer effect kunnen bewerkstelligen. In de afgelopen jaren heeft internationale hulp zich vaak geconcentreerd in een beperkt aantal landen en aandachtsgebieden (*donor darlings*), terwijl andere landen worden verwaarloosd. Dit dreigt zich te herhalen met de focus op de ring rond Europa.

Nederlands belastinggeld kan in landen als Malawi, DRC, Burkina Faso, Kameroen of Laos meer impact genereren dan in landen waar veel andere donoren ook actief zijn. Specifieke financieringsmechanismen, zoals het nationaal klimaatfonds en het innovatiefonds bieden interessante nieuwe mogelijkheden voor het werken in deze landen (*donor orphans*).

Multilaterale kanalen zijn belangrijk voor de uitvoering van het Nederlandse OS-beleid. Vooral de besteding van EU fondsen kan helpen om de duurzame effecten van Nederlandse ondersteuning op bestaande beleidsterreinen op te schalen. Wij merken op dat de Europese Commissie in toenemende mate gebruik maakt van gedelegeerde samenwerkingsovereenkomsten (*delegated cooperation agreements*), waarbij Europese ontwikkelingsfondsen worden overgedragen aan een beperkt aantal uitvoerende entiteiten van EU lidstaten. Wij verwelkomen de verkenning van de mogelijkheden om ook Nederlandse partijen toegang te verschaffen tot deze modaliteit. Nederland heeft een bewezen staat van dienst als het gaat om kwaliteit van implementatie van OS beleid. Een Nederlandse entiteit met een sterke terreinkennis op de OS speerpunten kan met een *delegated cooperation agreement* als hefboom fungeren voor het vergroten van Nederlandse impact met EU financiering.

Daarnaast kan de slagkracht van de Nederlandse bilaterale ontwikkelingssamenwerking worden verhoogd door meer structureel samenwerkingsverbanden met nationale of internationale uitvoerende entiteiten en kennisinstituten. De Dutch Relief Alliance zou hier als voorbeeld kunnen dienen.

Wij constateren dat de afgelopen jaren het succes van het BHOS beleid steeds vaker wordt gemeten aan de hand van evaluatie van numerieke doelstellingen voor directe resultaten, zoals de bijdrage aan SDG7 om vijftig miljoen mensen toegang tot hernieuwbare energie te bieden. Dit is een belangrijke referentie die heeft geholpen om de uitvoering van beleid te verscherpen. Maar door alleen te kijken naar de directe begunstigen wordt het eigenlijke effect van de Nederlandse inbreng onderschat. Wellicht komt de grootse impact vanuit indirecte effecten, zoals marktontwikkeling en institutionele capaciteitsopbouw. Zo is bijvoorbeeld de impact van de onze projecten in Tanzania niet alleen dat honderdduizenden mensen toegang kregen tot energie, maar vooral ook de ontwikkeling van een commerciële markt voor zonnepanelen en schone kooktoestellen die in de toekomst miljoenen andere mensen zal bedienen. Om de effectiviteit van OS interventies te waarborgen is het van belang die minder zichtbare effecten te blijven bewaken. In plaats van enkel te rapporteren op directe uitkomsten en cijfers, zouden wij daarom graag zien dat ook indirecte lange termijn effecten erkend en gecommuniceerd blijven worden.

Het behalen van de specifieke doelstellingen die bijdragen aan de SDGs staat op losse schroeven wanneer het beleid gericht op hulp aan de allerarmsten doorweven wordt met Nederlandse economische en migratiedoelstellingen. Ontwikkeling vergt een lange adem. Nederland kan trots zijn op de bijdrage die het levert aan de sociale en economische ontwikkeling van de armste delen van de bevolking en de armste landen. Wij vertrouwen erop dat het nieuwe BHOS beleid dit goede werk zal continueren en verdiepen.

Deze consultatie is een belangrijke mijlpaal in de bredere discussie over de toekomst van het ontwikkelingsbeleid. Wij zijn uiteraard graag bereid om hierover verder mee te praten.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Meike van Ginneken', with a horizontal line extending to the right.

Meike van Ginneken

Chief Executive Officer
SNV Nederlandse Ontwikkelingsorganisatie